

Τί είναι η τρόικα;

Η «τρόικα» είναι ρωσική λέξη και σημαίνει «τριπλός».

Αρχικά σήμαινε τις τριππήλατες άμαξες ή έλκηθρα. Αργότερα όμως έλαβε και πολιτική σημασία...

Στη Σοβιετική Ένωση, τρόικες ονομάζονταν τριμελείς ειδικές επιτροπές που δημιούργησαν οι μπολσεβίκοι, με εξουσίες που υπερέβαιναν τις δικαστικές. Ο αντικειμενικός σκοπός ήταν να μπορούν να διώκονται όσοι θεωρούνταν αντικαθεστωτικοί, ακόμη κι αν -σπανίως- αθωνόνταν από τη δικαστική εξουσία. Μια τρόικα είχε ισχυρή εξουσία και λογοδοτούσε μόνο στον υπουργό Εσωτερικών και τον ηγέτη της χώρας.

Ο Αλεξάντερ Σολζενίτσιν, μέσα από το βιβλίο του, «Αρχιπέλαγος Γκούλακ», δίνει μια εικόνα για το πως λειτουργούσε μια τρόικα:

[...] Η ευρύτητα άρχισε στη δεκαετία 1920-30, όταν για να παρακάμψουν τα δικαστήρια, δημιούργησαν τις τρόικες, που εργάζονταν συνέχεια... Η τρόικα όμως δεν είναι δικαστήριο! Μα το χειρότερο μυστήριο ήταν πως η τρόικα συνεδρίαζε χωρίς να είναι παρών ο κατηγορούμενος. Εμείς δεν ήμαστε εκεί, δεν βλέπαμε τίποτα, μας ερχόταν μόνο το χαρτάκι: Υπογράψτε. Έτσι η τρόικα ήταν ακόμα πιο φοβερή κι από το επαναστατικό δικαστήριο. Προσθέστε σ' αυτό πως αργότερα απομονώθηκε, καμουφλαρίστηκε, κλειδώθηκε σ' ένα δωμάτιο και τα ονόματα των μελών της έμεναν πια μυστικά... Και από τη στιγμή που αποσύρονται για σύσκεψη, δεν εμφανίζονται πια, αλλά μας στέλνουν μόνο τις δακτυλογραφημένες αποφάσεις. (Και αυτές μετ' επιστροφής: Τέτοια έγγραφα δεν κάνει να μένουν σε ξένα χέρια).

Αυτές οι τρόικες ανταποκρίνονταν σε μια καινούργια επίμονη ανάγκη: Να μην αφήνουν ποτέ ελεύθερο όποιον συλλαμβάνεται... Έτσι, αν κάποιος αποδειχνόταν αθώος και δεν γινόταν με κανένα τρόπο να δικαστεί, τότε άρπαζε από την τρόικα το «πλην τριάντα δύο» του (απαγόρευση διαμονής σε τριάντα δύο πόλεις) ή καμιά εξορία για δυο-τρία χρονάκια και όταν γύριζε, ήταν πια

σημαδεμένος για πάντα. Έτσι την επόμενη φορά θεωρούνταν «υπότροπος».

[...] Μας είναι γνωστά τα τρία όργανα, που μετείχαν σ' αυτήν με μόνιμους αντιπροσώπους (από έναν το καθένα): Η Κεντρική Επιτροπή του Κόμματος, το Υπουργείο Εσωτερικών και η Εισαγγελία... Ως το 1924 οι τρόικες είχαν δικαίωμα να επιβάλλουν ποινές εξορίας ως τρία χρόνια, από το 1924 μπορούσαν να φορτώνουν ως πέντε χρόνια, από το 1937 έβγαζαν αποφάσεις για δέκα χρόνια και από το 1948 κοπανούσαν και τέταρτα (είκοσι πέντε χρόνια)...

Στην συνέχεια ο όρος τρόικα, καθιερώθηκε διεθνώς ταυτιζόμενος με κάθε τριμελή σχηματισμό, κυβερνητικό, διοικητικό, ελεγκτικό, οικονομικό κ.ά.